

کسب آگاهی از طریق «منابع آموزشی»

متن سخنرانی علیرضا حاجیانزاده، مدیر کل دفتر انتشارات کمک آموزشی

در آغاز مراسم تقدیر از برگزیدگان پنجمین جشنواره کتابهای آموزشی رشد، به حضار گرامی، اندیشمندان و فرهیختگان اهل قلم، صاحب نظران و نویسندگان کتابهای آموزشی، کارشناسان و مدیران حوزهی تعلیم و تربیت اسلامی، مسؤؤلان وزارت آموزش و پرورش، به خصوص برادر گرانقدر جناب آقای مهندس فرشیدی، وزیر محترم آموزش و پرورش و سایر میهمانان ارجمند خیرمقدم می گویم و از حضورتان در این محفل علمی و آموزشی تشکر و قدردانی می کنم.

وزارت آموزش و پرورش در دهه ی اخیر شاهد تولید و انتشار آثار متنوع و متعددی در عرصه ی کتابهای علمی و آموزشی برای استفاده ی دانش آموزان و معلمان بوده است. و اکنون این کتابها در نظام آموزش و پرورش کشور چنان جایگاهی یافته اند که از حضور پررنگ و تأثیر آنها در کلاس درس و مدرسه نمی توان چشم پوشید.

ما معتقدیم، با توجه به افزایش سطح دانایی جامعه و تقاضای جوانان و نوجوانان دانش پژوه به یادگیری فراتر، باید دانش آموزان را علاوه بر آموزشهای

رسمی که در قالب کتاب‌های درسی و کلاس درس سازماندهی شده‌اند، در معرض مطالعه، تحقیق و کسب آگاهی از طریق منابع آموزشی متنوع و متکثر نیز قرار دهیم تا هر دانش‌آموزی، متناسب با ذائقه، استعداد و علاقه‌های خویش، به مطالبات علمی و آموزشی خود دسترسی یابد.

اصلاح نیازهای کاذب که موجب تقاضای کاذب شده، تغییر ذائقه‌ی دانش‌آموزان و تقویت شوق آن‌ها به خردورزی، دانش‌پژوهی و تفکر علمی، ایجاد فرصت مناسب برای دانش‌آموزان علاقه‌مند به مطالعه و تحقیق، فراهم ساختن منابع آموزشی مناسب که موجب رشد استعدادها، یادگیری خلاق و تربیت نسلی دین‌باور، اندیشمند و توانا می‌شود، و تجهیز کتابخانه‌های آموزشگاهی با کتاب‌های مناسب آموزشی و تربیتی برای سهولت دسترسی دانش‌آموزان، به‌خصوص در مناطق محروم، از جمله مصداق‌های «عدالت آموزشی» هستند. در این راستا، اگر کتاب‌های آموزشی، در بازار نشر طی حرکتی برنامه‌ریزی شده و مطابق با معیارها و موازین علمی و آموزشی و در جهت اهداف برنامه‌های آموزشی و تربیتی منتشر شوند و مورد حمایت قرار گیرند، می‌توانند نقش به‌سزایی در فرایند یاددهی یادگیری و تأمین منابع مطالعاتی موردنیاز دانش‌آموزان و معلمان داشته باشند.

«سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی» که در وزارت آموزش و پرورش،

امر برنامه‌ریزی و هدایت نشر کتاب‌های آموزشی و کمک‌آموزشی و نیز حمایت و تشویق پدیدآورندگانی را که در جهت هدف‌های برنامه‌ی آموزشی و درسی وزارت آموزش و پرورش فعالیت می‌کنند، به عهده دارد، از شش سال گذشته، «طرح سامان‌بخشی کتاب‌های آموزشی» را به اجرا گذاشته است و ضمن تبیین سیاست‌ها و استانداردهای کتاب‌های آموزشی و اعلام نیازهای آموزش و پرورش به ناشران، به شناسایی کتاب‌های مناسب و مرتبط با برنامه‌ی درسی می‌پردازد. این سازمان به منظور معرفی و حمایت از این‌گونه کتاب‌ها، در قالب کتابنامه‌ی رشد که شامل فهرست توصیفی کتاب‌هاست، و نیز انتشار عنوان‌های کتاب‌ها در پایان کتاب‌های درسی مرتبط، برنامه‌ریزی کرده و گام‌های مؤثری برداشته است.

همچنین، جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد که در سال گذشته مختص کتاب‌های آموزشی دوره‌های ابتدایی و راهنمایی تحصیلی بود و امسال، در پنجمین نوبت برگزاری، به کتاب‌های آموزشی دوره‌ی متوسطه نظری، پیش‌دانشگاهی، فنی و حرفه‌ای و کاردانش اختصاص یافته است، به منظور ارزشیابی از کتاب‌های موجود و بررسی کیفیت، انتخاب و معرفی کتاب‌های برگزیده، و تشویق و حمایت از پدیدآورندگان کتاب‌های آموزشی که بیش‌ترین نقش را در راستای تحقق اهداف برنامه‌های آموزشی

داشته‌اند، شکل گرفت. به علاوه، تبیین و انتقال سیاست‌ها، هدف‌ها و برنامه‌های آموزش و پرورش در حوزه‌ی کتاب‌های آموزشی، و بالاخره فراهم آوردن امکان تبادل نظر میان پدیدآورندگان کتاب‌های آموزشی و کارشناسان برنامه‌ریزی درسی، از جمله هدف‌های این جشنواره است.

«دفتر انتشارات کمک‌آموزشی» وزارت آموزش و پرورش که عهده‌دار مسؤلیت اجرای طرح سامان‌بخشی کتاب‌های آموزشی و برگزاری این جشنواره است، کار خود را برای اجرای پنجمین جشنواره، با فراخوان کتاب‌های آموزشی که در فروردین ماه سال جاری اعلام شد، آغاز کرد. هیأت داوران این جشنواره، متشکل از کارشناسان متخصص و آشنا به نیازهای برنامه‌ی درسی از سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، معلمان با

تجربه و آگاه به نیازهای مخاطبان به معرفی معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی، استادان مرتبط با حوزه‌ی درسی از مراکز علمی و دانشگاهی و نمایندگان تشکل‌های ناشران در حوزه‌های گوناگون درسی، کار بررسی و داوری کتاب‌ها را براساس آئین‌نامه‌ی مصوب، طی پنج ماه فعالیت فشرده به انجام رساندند و نتایج نهایی را اعلام کردند. در هر حوزه‌ی درسی، رتبه‌های اول به عنوان کتاب‌های برگزیده معرفی شدند و علاوه بر ۲۲ عنوان کتاب که در رتبه‌ی برگزیده امتیاز لازم را کسب کردند، ۷۲ عنوان کتاب نیز شایسته‌ی تقدیر تشخیص داده شدند. به این ترتیب، در مجموع ۹۴ عنوان از آثار، به عنوان اثر برگزیده و تقدیری، و همچنین سه ناشر برگزیده از بخش خصوصی و یک ناشر برگزیده از بخش دولتی، مورد تشویق

قرار خواهند گرفت .
در پنجمین
جشنواره‌ی کتاب‌های
آموزشی دو میزگرد
تخصصی نیز با حضور
کارشناسان و جمعی از
ناشران و پدیدآورندگان
کتاب‌های آموزشی
برگزار شد که در این

مدرسه‌ها بودیم . این نشانگر حسن اعتماد و همکاری متقابل در تحقق این امر مهم است . من در این جا لازم می‌دانم ، از تمامی همکارانم در ستاد برگزاری جشنواره که با تلاش‌های خستگی‌ناپذیر خود ، این پدیده‌ی مقدس در نظام تعلیم و تربیت کشور را استقرار بخشیدند ، اعم از دبیر محترم جشنواره ، اعضای محترم هیأت داوران ، مسؤولان و کارکنان کمیته‌های اجرایی و هنرمندان و نویسندگان ، تشکر و قدردانی کنم . همچنین ، از همکاری و مساعدت دفاتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی نظری و فنی و حرفه‌ای ، معاونت محترم آموزش و پرورش نظری و مهارتی ، ریاست محترم سازمان و بخش‌های تابعه ، شرکت چاپ افست ، خبرنگاران مطبوعات و صداوسیما جمهوری اسلامی ، عوامل فنی و خدماتی ، و تمامی ناشران گرانقدری که با این حرکت اصیل همدلی و همراهی داشتند ، تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم .
والسلام علیکم و رحمہ اللہ و برکاتہ

نشست‌های تخصصی ، نحوه‌ی کیفیت بخشی به کتاب‌های آموزشی با تأکید بر تدوین کتاب‌های خلاق ، و همچنین رویکرد نوین در تولید کتاب‌های فنی و حرفه‌ای به بحث و تبادل نظر گذاشته شد . در این جشنواره ، با برپایی نمایشگاهی ، کتاب‌های برگزیده نیز به نمایش گذاشته شدند .
یکی از بهترین نتایجی که از برگزاری این جشنواره‌ها و اجرای طرح سامان بخشی کتاب‌های آموزشی حاصل شد ، اعتماد متقابل و تعامل میان ناشران کتاب‌های آموزشی با وزارت آموزش و پرورش است ؛ به نحوی که در این فرایند سامان بخشی ، همواره شاهد استقبال و همکاری بیش‌تر ناشران آموزشی هستیم . در این دوره از برگزاری جشنواره ، علاوه بر مشارکت نمایندگان تشکل‌های ناشران در حوزه‌ی داوران ، شاهد گفت‌وگوهای علمی ، نشست‌های صمیمی ، و اختصاص بن خرید کتاب بالغ بر ۱۰۰ میلیون تومان از سوی ناشران آموزشی برای تجهیز کتابخانه‌های

